

Bloemkool met Houmous

Voor Norah, Jort en Jonna
De wereld is wat je er van maakt

Schrijver: Kimo Speijer
Coverontwerp: Kimo Speijer
Illustraties: Ilaria Conalbi
ISBN: 9789402154580
© 2016 Kimo Speijer

Alle personen, locaties en gebeurtenissen in dit boekje zijn verzonnen. Als je iemand kent die dit soort avonturen heeft meegemaakt dan zou ik diegene graag een keer ontmoeten. Voor alle anderen hoop ik dat dit verhaal een inspiratie zal zijn. De wereld is wat je ervan maakt, de jeugd heeft de toekomst. Zet 'm op jongens en meisjes!

- 1 Jamila uit Eritrea 1
- 2 Fathi uit Afghanistan 6
- 3 Nederlands 10
- 4 Xiara uit China 13
- 5 Atletiek 16
- 6 Anders gelijk 18
- 7 De tempel 19
- 8 Welkom 22
- 9 Samen Sportdag 24
- 10 Het Groene Fietsenplan 28
- 11 Uit Eten 31
- 12 Klap op de vuurpijl 34
- 13 Het Wereld Warenhuis 36
- 14 De melkfabriek 39
- 15 De wedstrijd 42
- 16 Van de baan 45
- 17 Slechte film 49
- 18 Alles op alles 51
- 19 Wereld Markt 54
- 20 Spannend 59
- 21 Zoveel te doen 64
- 22 Sloop 66
- 23 Contract 71
- 24 Wereld Web Winkel 74
- 25 Directie 76
- 26 Handen en voeten 81
- 27 Wereld Web Winkel deel 2 84
- 28 Maanden, weken, dagen 87
- 29 De laatste loodjes 89
- 30 De opening als afsluiting 92
- 31 Slotlied 96
- 32 Nawoord 99
- 33 Recepten van Jamila 102
- 34 Recepten van Xiara 104
- 35 Recepten van Fathi 106

1 Jamila uit Eritrea

Jamila werd midden in de nacht door haar ouders gewekt. Het dorp was in rep en roer. In plaats van de diepzwarte sterrenhemel zag zij een felle oranje gloed boven het dorp. Kleine oranje vonkjes dwarrelden in de koele lucht naar boven en doofden. Ze vond het een prachtig gezicht, dat wel, maar omdat iedereen wakker was en door elkaar schreeuwde, werd ze toch bang. Van een groot aantal ronde lemen hutten stond het rieten dak in brand. 's Nachts waren alle kookvuren uit en er was geen onweer geweest waardoor bliksem ingeslagen kon zijn, het vuur moest zijn aangestoken, alweer.

In Eritrea is het in de zomer kurkdroog. Jamila, haar moeder en haar zusje moesten om de dag kilometers ver lopen naar de dichtstbijzijnde waterbron. Het vuur was dan ook niet te blussen. Een paar heldhaftige mannen hebben nog wat waardevolle spullen uit de brandende huizen weten te redden en de geiten in veiligheid gebracht. Verder konden ze alleen maar toekijken hoe de lemen muren van de brandende huizen door de hitte afbrokkelden en instortten. En toen was het weer donker in het dorp.

De mannen kwamen uitgeput naar de heuvels gelopen waar de vrouwen en kinderen heen waren gevlucht. Er waren dit keer geen mensen of dieren overleden en de brandwonden vielen mee. Bijna de helft van de huizen, die het dichtst bij de zandweg hadden gestaan, waren in vlammen opgegaan. Tientallen gezinnen waren ineens dakloos geworden. De huizen in het dorp waren eenvoudig en samen zouden ze in een paar weken nieuwe kunnen bouwen. Het was al de derde keer het afgelopen jaar dat soldaten met hun auto's en geweren het dorp hadden belaagd.

Dit keer was er iets geknapt bij de dorpelingen. Dit keer zouden niet wachten tot de soldaten van de VN-vredesmissie ze zouden komen helpen met voedsel, water en het herbouwen van hun huizen. Ze verlieten hun dorp en gingen op weg. Hun belangrijkste bezittingen werden in doeken en kleden verpakt en op een paar handkarren gebonden. De oudste bewoners mochten daar bovenop zitten. De anderen - kinderen, mannen en vrouwen met baby's - liepen blootsvoets richting de Rode Zee. Daar zouden ze op boten gaan en dan naar Egypte of Jemen proberen te varen. Het buurland Sudan was net zo gevaarlijk als Eritrea dus dat moesten ze omzeilen.

Overdag zochten de dorpelingen schaduw van bomen en grotten, ze liepen vooral in de vroege ochtend en avond. 's Avonds laat maakten ze hun kamp en aten het voedsel dat ze overdag hadden gevonden. Ze spraken over hun geliefde vaderland en de veranderingen die er de laatste jaren waren geweest. De droogte had het leven van de dorpelingen heel zwaar gemaakt en de gevechten tussen de soldaten van de regering en de rebellen waren steeds dichterbij gekomen. De ene keer dachten de rebellen dat het regeringsleger in hun dorp verstoppt zat. De volgende keer was het andersom en zocht het regeringsleger naar rebellen. In beide gevallen moesten de dorpelingen het ontgelden, werden huizen vernield en soms werden er ook mannen uit het dorp zomaar meegenomen. De meesten van hen keerden nooit terug.

Jamila was al eerder met haar ouders uit het dorp gevlucht en na een paar weken weer teruggekeerd om de schade te herstellen. Het leven was al vrij snel weer normaal geworden totdat de militairen opnieuw kwamen. Waarom deden ze dat toch telkens, wat hadden zij en haar dorpsgenoten misdaan? Ze had gehoord dat Christenen in Eritrea het erg moeilijk hadden maar zij waren moslim, net als de soldaten. Ze begreep er niets van. Van de

Koran moesten Moslims onderling vreedzaam zijn, goed voor elkaar zorgen en Allah de Grootste eren.

Jamila wilde niet vluchten uit haar dorp, ze wilde niet vluchten uit haar vaderland maar ze liep zonder zeuren mee in de karavaan van mensen en handkarren op weg naar de prachtige maar levensgevaarlijke kust. Niemand mocht Eritrea verlaten en het regeringsleger schoot op iedereen die dat toch probeerde. Het zou een gevaarlijke reis worden. Na vier dagen lopen zag Jamila voor het eerst in haar leven de zee. De zon kwam net op en wierp gouden stralen over het groenblauwe water. De zee was kalm, kleine golfjes rimpelden het water ver beneden aan de voet van de heuvel. Daar reden ook de auto's van de soldaten in bruin witte camouflagekleuren.

Jamila durfde niet te vragen hoe haar vader aan het bootje was gekomen. Maar op een nacht werd ze wakker gemaakt en moesten ze zo zachtjes mogelijk naar de zee lopen. Ze liepen ver uit elkaar en de smalle sikkels van de maan gaven net genoeg licht om elkaar niet uit het oog te verliezen. Ze volgden de andere families op grote afstand. Ver achter zich hoorden ze soms dorre takken knappen van de families die weer achter hun liepen.

In het ondiepe water lag een vissersbootje van nog geen tien meter lang. Een onbekende man met een korte baard en een brandende sigaret in zijn mond hield de boot vast aan een touw alsof het een kameel was. Zoveel mogelijk mensen werden in de boot geholpen en als laatste volgden de jerrycans met water en brandstof. Toen de boot vol met dorpelingen zat, liet de man het touw los en duwde hij de boot in de richting van de zee. Jamila volgde de gloeiende punt van de sigaret over het strand totdat de man uit het zicht was verdwenen. Toen was het stil. De golven klotsten zachtjes tegen de boot, twee mannen roeiden met grote houten peddels voorzichtig de boot uit de kust. Pas na uren werd de motor aangezet en voeren ze met wat hogere

snelheid door de duisternis. Jamila voelde zich veilig en genoot van de koele zeelucht en het schommelen op de golven. Al snel viel ze op haar moeders schoot in slaap.

De volgende ochtend werd Jamila uitgerust wakker. De boot lag stil en golfde zachtjes heen en weer. De mensen op de boot spraken niet. Ze keken naar de mannen die de kast om de motor hadden weggehaald en aan alle knoppen en slangen zaten. Jamila keek om zich heen en zag zee, alleen maar zee tot aan de horizon. Haar moeder was wakker en prevelde gebeden terwijl ze zachtjes heen en weer wiegde. De andere mensen uit het dorp keken angstig voor zich uit en zeiden niets.

Ze zochten schaduw onder wat lappen, de wind bracht nauwelijks verkoeling. De dorst was ondragelijk maar ze durfde niet om water te vragen. De twee mannen waren weer gaan roeien omdat ze de motor niet konden repareren. Ze wisten niet waar ze heen roeiden of waar de wind ze heen blies. Niemand wist hoe ze moesten navigeren. Heel soms zagen ze een schip aan de horizon maar dat kon ook hun verbeelding zijn. Dan weer riep iemand dat hij bergen zag in de verte maar die losten op in

de ochtend en kwamen terug aan het eind van de middag. De dag duurde eindeloos lang.

Toen de zon daalde en de avond begon, sloeg de sfeer in de boot om. De mannen spraken eerst zacht maar later hardop over de koers die ze hadden gevaren. In plaats van naar het Noorden of Oosten te varen, waren ze afgedreven naar het Zuiden. Daar zouden ze op enig moment in de nauwe doorgang bij Djibouti terecht komen waar de Eritrese kustwacht ze met het blote oog kon zien langs dobberen. Als ze door Eritreeërs gevonden zouden worden dan zouden ze gevangen worden genomen of meteen op zee gedood. Zonder motor waren ze machteloos tegen de stroming en de wind, alleen Allah kon ze nog genadig zijn.

Toen er daadwerkelijk land in zicht kwam, was dat aan twee kanten van de boot tegelijk: Jemen aan de linkerkant en hun vaderland Eritrea aan de rechterkant. Ze waren dicht bij de vrijheid maar nog dicht bij een ramp. Ze waren zo druk met bidden en kijken naar de beide kustlijnen dat er niemand recht voor de boeg keek. Daar kwam met grote snelheid een rubberboot op ze af gevaren. Op de boot stonden grote militairen met enorme geweren op hen gericht. Pas toen de rubberboot dichtbij kwam, hoorden ze de motor brullen en werd in het Arabisch opdracht gegeven de handen omhoog te steken en wapens te laten vallen. Toen de militairen hun rubberboot hadden vastgemaakt en rondkeken op de boot van Jamila, werd geroepen dat ze op zoek waren naar piraten maar dat ze vluchtelingen in veiligheid zouden brengen. Ineens sloeg de angst op de boot om in blijdschap; ze waren gered al wisten ze nog niet door wie. Er werd gejuicht en geroepen dat Allah de Grootste is.

Niet veel later was de rubberboot gekeerd en werden ze op sleeptouw genomen naar een enorm grijs marineschip dat niet

veel verder in de Golf van Aden voer. Daar werden ze aan boord geholpen door nog meer militairen en kregen ze in een grote koele zaal zo veel water te drinken als ze wilden. Ze waren terecht gekomen op een fregat uit Nederland dat koopvaardij schepen beschermt tegen Somalische piraten. Van alle vluchtelingen werd een foto gemaakt en werd de naam opgeschreven. Ze kregen hulp bij het invullen van formulieren waarmee ze asiel konden aanvragen in Nederland. Niemand van de dorpelingen had ooit van Nederland gehoord.

2 Fathi uit Afghanistan

Fathi struinde met zijn vrienden na schooltijd vaak door de stoffige straten van Tarin Kowt, de hoofdstad van Uruzgan. In de stad was nog veel schade te zien van alle gevechten die er de afgelopen jaren geweest waren. Fathi begreep niet wie er vochten en waarom maar hij vond de Taliban strijders enorm stoer. Ze deelden gesuikerde amandelen uit aan de kinderen die langs de weg stonden om ze toe te juichen. Heel soms als ze net ergens een overwinning behaald hadden, schoten ze met hun Kalasjnikov geweren in de lucht. Dat gaf machtige klappen! Als ze weer weg reden, gingen de jongens op zoek naar de lege hulzen. Die waren soms nog warm van het schot. Fathi had thuis een hele doos vol en zelfs een paar kogels die nog niet waren afgeschoten.

De Taliban mannen hadden sterke armen waar soms smerig verband omheen zat. Ze droegen een tulband op hun hoofd en geweren over hun schouder. Ze hadden ruige doorleefde gezichten en meestal heel slechte tanden. Dat kwam van de opium vertelde zijn vader. De vader van Fathi werkte buiten de stad op een grote plantage. Officieel verbouwden ze op de plantage alleen maar tarwe van de zaden die ze van de

Verenigde Naties hadden gekregen. Maar zijn vader had verteld dat er ook nog altijd grote velden met papaver waren. Van die papaver werd in kleine fabriekjes opium gemaakt.

Ze moesten goed oppassen voor de Taliban want de ene strijder dreigde de velden plat te branden als ze niet zouden stoppen met de teelt van papaver. De volgende kwam juist belastinggeld ophalen voor elke kilo papaverbollen die ze hadden geoogst. Op school leerde Fathi dat opium *haram* was en dat een goede moslim daarom niets met drugs of alcohol te maken mocht hebben. Maar om Fathi heen had bijna iedereen wel wat te maken met de teelt van papaver, de productie van opium of nog erger: heroïne. Hij kende alle handelaren, fabriekjes en smokkelaars in de stad.

Fathi had voor zichzelf een verklaring bedacht waarom zoveel goede moslims toch bezig waren in deze drugsindustrie. De Amerikanen waren geen moslims en dus slechte mensen. Door de drugs uit Afghanistan naar Amerika te sturen, zouden ze daar verslaafd raken en uiteindelijk verslagen kunnen worden door de Taliban. Dat was goed volgens de Islam en daarom mochten moslims toch met drugs bezig zijn. Ze mochten het natuurlijk niet zelf gebruiken maar hoe dat weer paste bij die slechte tanden van de Talibanstrijders snapte Fathi ook niet.

Door de stad reden ook dagelijks soldaten in pantservoertuigen met de witte letters ISAF erop. Sommige reden met grote schone vlaggen rond met heldere rode, witte en blauwe strepen erop. Die soldaten zagen er allemaal hetzelfde uit maar volkomen anders dan de Talibanstrijders. Ook stoer maar veel minder spannend, allemaal dezelfde uniformen en schoenen en nergens bloedvlekken. Deze soldaten schoten nooit in de lucht. Nee, ze wandelden rustig over de markt. Ze kochten fruit of amandelen bij de stalletjes en maakten praatjes met de kooplieden via een tolk. Deze soldaten maakten de mensen van Tarin Kowt rustig

terwijl de Talibanstrijders meestal voor verwarring en angst zorgden. Fathi was weleens met zijn vrienden tot ver buiten de stad gelopen waar een machtig groot legerkamp was gebouwd dat Kamp Holland werd het genoemd.

Op een avond riep zijn vader het gezin bij elkaar in de woonkamer van hun flatje. Hij had gehoord dat de ISAF-militairen binnenkort zouden vertrekken en dat de Afghanen daarna zelf voor hun veiligheid moesten zorgen. Hij voorspelde dat de Taliban geen minuut zou afwachten en meteen Tarin Kowt en heel Uruzgan weer zouden bezetten. De rust in de stad zou spoedig voorbij zijn en de chaos van vroeger zou terugkeren. De papaverteelt zou steeds gevaarlijker worden en ze zouden steeds meer belasting moeten betalen. Ze konden geen kant uit en zijn vader was angstiger dan ooit tevoren. Toen Fathi zijn oom op een dag niet was teruggekeerd van de plantage, was voor de vader van Fathi de maat vol. Ze moesten weg, ver weg.

Gelukkig was Fathi zijn vader best rijk. Ze pakten hun koffers en reisden met een oude witte taxi naar Kabul en van daar met de bus naar Pakistan. In Islamabad namen ze het vliegtuig naar Caïro in Egypte. Het viel Fathi op hoe veel Egypte leek op Afghanistan. Hier zou hij best kunnen wennen al spraken ze een andere taal. Maar zijn vader had een andere bestemming in gedachte: Nederland. Hij had ook met de ISAF-militairen gesproken en Nederland leek hem een geschikt land waarin mensen met verschillende culturen en godsdiensten vredig bij elkaar leefden. In Nederland was geen angst en er was voldoende voedsel en water. Het lukte hem alleen niet om in Caïro tickets te kopen voor een vlucht naar Nederland. Zijn vader nam hen mee naar een smerig hotel in een buitenwijk van de stad. Van daaruit zou hij het laatste stuk van de reis gaan regelen. In Afghanistan mocht niemand in discussie gaan met het gezinshoofd en Fathi hield dan ook wijselijk zijn mond. Zijn